

UMEÅ UNIVERSITET

REGEL- KVALITETSSYSTEM FÖR UTBILDNING PÅ GRUND- OCH AVANCERAD NIVÅ VID UMEÅ UNIVERSITET

Fastställd av rektor 2017-02-21

Typ av dokument:	Regel
Datum:	2017-02-12
Dnr:	FS 1.1-220-17
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	Tillsvidare
Område:	Utbildning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Denna regel ersätter tidigare fastställt beslut av rektor 2015-11-24 Dnr: FS 2015/1433

UMEÅ UNIVERSITET

Sammanfattning

Umeå universitets ambition är att bedriva ett systematiskt arbete för utveckling och säkring av utbildningens kvalitet. Syftet med kvalitetssystemet är att skapa förutsättningar för en målinriktad, systematisk och kontinuerlig kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Umeå universitet. Kvalitetssystemet ska bidra till studenters lärande och stödja hela utbildningsprocessen genom att identifiera ansvar samt synliggöra regelverk och förväntade aktiviteter för berörda aktörer på olika nivåer inom universitetet. Kvalitetssystemet bygger på tre olika kvalitetscykler, 1 års-, 3 års- och 6 års- och elva aktiviteter.

Inledning

Syftet med Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning på grund och avancerad nivå är att skapa förutsättningar för en målinriktad, systematisk och kontinuerlig kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildningar vid Umeå universitet. Kvalitetssystemet ska skapa förutsättningar för verksamhet som främjar studenters lärande och ska stödja hela utbildningsprocessen genom att tydliggöra ansvar, befogenheter och förväntade aktiviteter för berörda aktörer på olika nivåer inom universitetet. Denna regel ersätter tidigare fastställt beslut av rektor 2015-11-24, Dnr: FS 2015/1433

Syfte

Syftet med Umeå universitets kvalitetssystem för utbildning är att skapa förutsättningar för en målinriktad, systematisk och kontinuerlig kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildningar vid Umeå universitet. Kvalitetssystemet ska skapa förutsättningar för verksamhet som främjar studenters lärande och ska stödja hela utbildningsprocessen genom att tydliggöra ansvar, befogenheter och förväntade aktiviteter för berörda aktörer på olika nivåer inom universitetet.

I systemet ska kunskapsutveckling, liksom aspekter som internationalisering, samverka med det omgivande samhället och lika villkor granskas och utvärderas. Detta genomförs inom ramen för utbildningsprocessens olika faser, även om det inte finns specifika aktiviteter för alla aspekter.

Ett kvalitetssystem som stödjer utbildningsprocessen

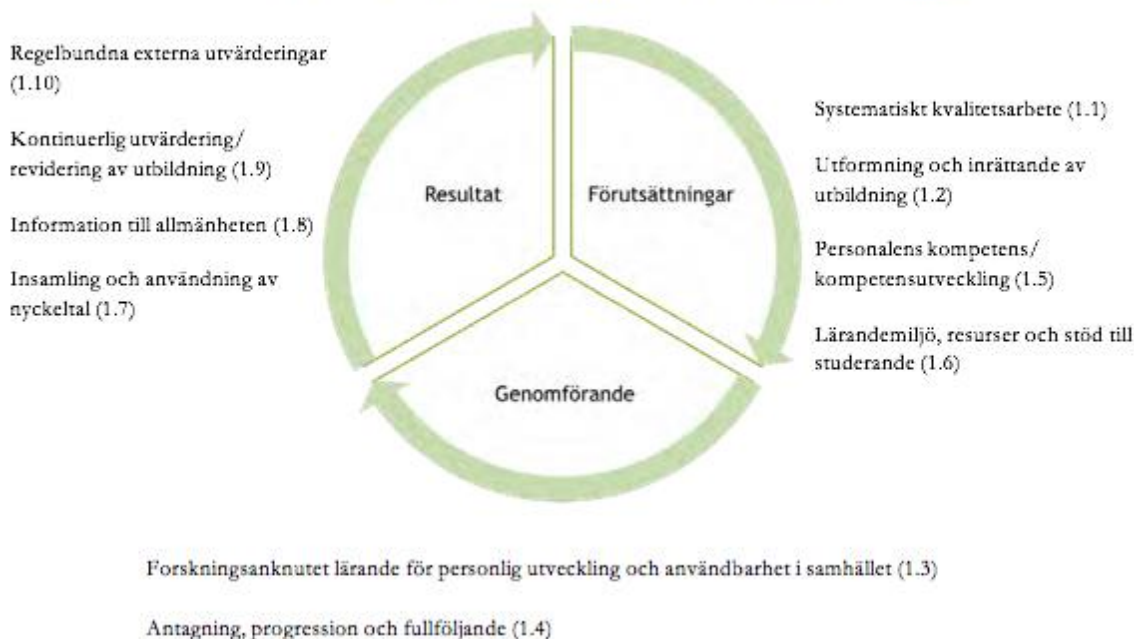
I kvalitetssystemet betonas det professionella utbildningsansvaret genom fyra grundläggande principer: 1) ägarskap och ansvarstagande hos de utbildningsansvariga 2) kontroll och utvecklingsinriktning 3) diversifiering av det samlade utbildningsutbudet och 4) internationell legitimitet. Dessa principer är centrala för Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF.

Genom kvalitetssystemet kan nuläget beskrivas och förutsättningar skapas för en långsiktig utveckling av verksamheten. Ämnesspecifika förutsättningar liksom olika aktörers krav och förväntningar beaktas.

Umeå universitets kvalitetssystem följer de riktlinjer som European Association for Quality Assurance in Higher Education's (ENQA) förespråkar. Kvalitetssystemet omfattar utbildningsprocessens förutsättningar, genomförande och resultat, samt utgår från de generella riktlinjerna för all högre utbildning i Europa, European standards and guidelines, ESG (http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_endorsed-with-changed-foreword.pdf). I figur 1 illustreras dessa kvalitetsaspekter och deras förhållande till utbildningsprocessen. De tio aspekterna har formulerats så att de knyter an till Umeå universitets visioner och strategier för utbildningskvalitet.

UMEÅ UNIVERSITET

Kvalitetssäkring av utbildningsprocessens faser enligt ESG

Figur 1: ESG:s tio standarder för intern kvalitetssäkring i relation till utbildningsprocessens tre faser: förutsättningar, genomförande och resultat

Förutsättningar för utbildning av hög kvalitet:

Systematiskt kvalitetsarbete (ESG 1.1)

Umeå universitet bedriver ett kontinuerligt arbete för att kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla utbildningsverksamheten. Kvalitetsarbetet bedrivs på olika nivåer. Förutom övergripande styrdokument finns det på varje nivå dokument som beskriver kvalitetsarbetets mål, organisation och ansvarsförhållanden samt strategier för genomförande, uppföljning och utveckling av utbildning. Kvalitetsarbetet genomförs i samverkan mellan universitetets personal och studenter.

Inrättande, revidering eller avveckling av utbildning (ESG 1.2)

Vid Umeå universitetet finns regelverk för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla kurser och program samt för inrättande och avveckling av huvudområden. Fakulteter¹, programråd eller motsvarande, i enlighet med respektive fakultets delegationsordning, ansvarar för att planera och genomföra uppföljning av respektive utbildning enligt angivna kriterier. Resultat av uppföljningar och utvärderingar, liksom konsekvenserna av desamma, redovisas för utbildningarnas intressenter.

Personalens kompetens och möjligheter till kompetensutveckling (ESG 1.5)

Anställningsförfarandet vid Umeå universitetet säkerställer att berörd personal har de kvalifikationer och den kompetens som krävs för den aktuella utbildningsverksamheten. Strategiska planer finns för lärares pedagogiska och ämnesmässiga kompetensutveckling. För yrkesinriktade program är det viktigt att undervisning också bedrivs av lärare med professionserfarenheter där så är befogat. Lärares pedagogiska

¹ Vid användning av begreppet fakulteter inkluderas även Lärarhögskolan vid Umeå universitet.

UMEÅ UNIVERSITET

meritering uppmuntras genom Umeå universitets pedagogiska meriteringsmodell. Uppgifter om lärarnas tid för forskning inom ramen för anställningen, liksom uppgifter om lärares högskolepedagogiska utbildning finns tillgängliga. Översyn av lärarkapacitet och lärarkompetens görs regelbundet och kompetensförsörjningsplaner finns, vilket skapar möjlighet för långsiktigt och strategiskt arbete med lärarförsörjning. Lärares högskolepedagogiska kompetensutveckling stöttas av enheten för Universitetspedagogik och lärandestöd.

Lärandemiljö, resurser och stöd till studerande (ESG 1.6)

All undervisning bedrivs i funktionella lärandemiljöer där de studerande har tillgång till ändamålsenliga lokaler, adekvat teknisk infrastruktur samt bibliotek med aktuell och internationell litteratur. De studerande har tillgång till olika former av stöd, som studievägledning, lärandestöd, kuratorer och annan rådgivande eller stödjande personal. Såväl lärandemiljöer som undervisning utformas med beaktande av likavillkors- och tillgänglighetsperspektiv. Lärandemiljön och stödet för campusförlagd, distans- och praktik/verksamhetsförlagd utbildning, liksom stödet till olika studentkategorier utvärderas och utvecklas kontinuerligt. Underlag för detta samlas in via utvärderingar, via studentenkäter samt genom dialog med studentkårerna.

Genomförande av utbildning med hög kvalitet:

Forskningsanknutet lärande för personlig utveckling och användbarhet i samhället (ESG 1.3)

Umeå universitetets utbildningar stimulerar studentens nyfikenhet, reflektion, prövande hållning och självständighet. Utbildningarna genomförs i samarbeten över ämnesgränser, tätt knutet till forskning och i samverkan med olika samhälleliga aktörer. Utbildningarna tillgodoser såväl individens som samhällets behov av kunskap, färdigheter, bildning och vidgade perspektiv och ger förutsättningar till personlig utveckling och livslångt lärande.

Antagning, progression och fullföljande (ESG 1.4)

Umeå universitet har bestämmelser för antagning, examination och utfärdande av examen. Bedömning av studenternas progression sker med utgångspunkt från målen i examensordningen, lokalt formulerade mål och uppsatta kursmål. Examinationen är utformad så att den både möjliggör kunskapskontroll och blir ett inlärnings- och utvecklingstillfälle.

Säkerställande av goda resultat, transparens och utveckling:

Insamling och användning av nyckeltal och annan information (ESG 1.7)

Ansvariga på central nivå ska på ett systematiskt sätt samla in nyckeltal och annan relevant information om verksamheten för analys av behov på universitetets olika nivåer. Nyckeltal baserade på formulerade visioner och prioriterade kvalitetsindikatorer kan utgöra underlag för omfördelning av resurser för grundutbildning. Informationen ska utgöra underlag för planering av utbildningsverksamheten. Val av nyckeltal uppdateras regelbundet av rektor².

Information till allmänheten (ESG 1.8)

Umeå universitetet sammanställer och publicerar regelbundet information om de utbildningar som erbjuds. Informationen innehåller aktuella uppgifter om utbildningarnas innehåll samt annan information av betydelse (t.ex. olika utvärderings- och granskningsresultat) för de studerandes val av utbildning.

² För närvarande används som nyckeltal andel disputerade i undervisning, andel utbildning på avancerad nivå, andel inresande internationella studenter och andel examensarbeten i samverkan med det omgivande samhället. Dessa kan revideras eller ersättas av andra efter beslut av rektor.

UMEÅ UNIVERSITET

Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildning (ESG 1.9)

Information om studenters och lärares utbildningserfarenheter inhämtas kontinuerligt. Alla kurser och utbildningsprogram vid Umeå universitetet utvärderas. Kurs- och programutvärderingarna utgör underlag för programrådets, eller motsvarande (enligt respektive fakultets delegationsordning), institutionernas och fakulteternas verksamhetsplanering. Institutioner och utbildningsprogram beskriver årligen genomfört kvalitetsarbete i verksamhetsberättelsen och upprättar en utvecklingsplan för nästkommande år. Alla utbildningsprogram genomgår regelbundet utvärdering genom kollegial granskning. Syftet med dessa granskningar är kontinuerlig utveckling av utbildningarnas kvalitet i relation till omvärld och aktuell forskning inom såväl ämne som högskolepedagogik. Utbildning vid Umeå universitetet utvärderas regelbundet av interna och/eller externa bedömare. Resultatet från utvärderingarna ligger till grund för dialoger på alla nivåer och eventuella åtgärdsplaner.

Regelbunden extern kvalitetssäkring (ESG 1.10)

Umeå universitets kvalitetssystem utvärderas återkommande av Universitetskanslersämbetet, UKÄ. Syftet med dessa utvärderingar är att säkra utbildningarnas kvalitet i relation till lagstadgade krav och nationella kvalitetskriterier.

Organisation, ansvar och processer för kvalitet i utbildning

I *Arbetsordning avseende organisationen vid Umeå universitet*, Dnr 100-912-11, beskrivs roller och ansvar på olika nivåer. Huvuddelen av arbetet med att kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla Umeå universitets utbildningar ska genomföras nära utbildningsverksamheten.

Rektor har det övergripande ansvaret för Umeå universitets utbildningar och kvalitetsutvecklingen av dessa. Rektor ansvarar för att utse ordförande i Utbildningsstrategiska rådet, att kvalitetssystemet följs upp och uppdateras samt att det tas nödvändiga universitetsövergripande beslut för att säkerställa en hög utbildningskvalitet. Utbildningsstrategiska rådet (USSR) är rektors forum för strategiska diskussioner samt beredning av beslut om utbildningsfrågor. Nämnden för högskolepedagogisk meritering ansvarar för Umeå universitets modell för pedagogisk meritering.³

³ <https://www.aurora.umu.se/Anstallning/kompetensutveckling/Pedagogisk-meritering/>

UMEÅ UNIVERSITET

Dekanerna och fakultetsnämnderna har ansvar för respektive fakultets kvalitetsutveckling av utbildning.

Ansvarsfördelningen mellan dekan, fakultetsnämnd och prefekt regleras i respektive fakultets delegationsordning och tillämpliga handläggningsordningar.

Figur 2 Organisation för kvalitetsutveckling vid Umeå universitet

Som stöd för kvalitetsarbetet finns det universitetsgemensamma stödverksamheter, såsom Universitetsbiblioteket där Studieverkstad och Enheten för universitetspedagogik och lärandestöd ingår, Enheten för externa relationer, Studentcentrum inklusive Studenthälsan och International Office och. Stödverksamheterna initierar, stödjer och genomför aktiviteter som bidrar till kvalitetsutveckling av utbildning vid Umeå universitet.

UMEÅ UNIVERSITET

Systematiskt kvalitetsarbete organiserat i aktiviteter

Kvalitetssystemet omfattar tre olika kvalitetscykler, 1-, 3- och 6-årscykler, samt elva aktiviteter. Tidsplanering av kvalitetssystemet utförs på detaljerad nivå vid fakulteter/Lärarhögskola.

1-årscykel

På övergripande universitetsnivå

Aktivitet 1: Nybörjarenkät och Studiebarometer på grundnivå (alterneras årligen)

Ansvarig	Utbildningsstrategiska rådet i samarbete med fakulteter/Lärarhögskolan.
Syfte	Inhämta information om utbildningserfarenheter från nybörjarstudenter respektive studenter ungefär halvvägs in i utbildningsprogram. Informationen ligger till grund för utvecklingsarbete.
Läs mer	Se bilaga 1

På övergripande universitetsnivå

Aktivitet 2: Temaseminarier för kvalitetsutveckling

Ansvarig	Rektor, Utbildningsstrategiska rådet, Planeringsenheten
Syfte	Temaseminarier är ett sätt att dela goda interna och externa exempel, lära av varandra och tillsammans kvalitetsutveckla utbildning på grund- och avancerad nivå.
Läs mer	Se bilaga 2

På övergripande universitetsnivå och fakultetsnivå

Aktivitet 3: Pedagogisk meritering

Ansvarig	Rektor, Dekaner, Nämnden för högskolepedagogisk meritering
Syfte	Att bidra till fortlöpande kvalitetshöjning av utbildning genom att uppmärksamma och premiera hög pedagogisk kompetens hos Umeå universitets lärare.
Läs mer	Se bilaga 3

UMEÅ UNIVERSITET

På fakultetsnivå, program- och institutionsnivå

Aktivitet 4: Säkring av examensmål

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande (för yrkesprogram) och prefekt (generella examina), se vidare handläggningsordning för respektive fakultet/Läraryhögskolan.
Syfte	Att säkerställa att de nationella examensmålen uppnås i våra utbildningar.
Läs mer	Se bilaga 4

På programnivå

Aktivitet 5: Utvärderingar av utbildningsprogram

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande, enligt respektive fakultets/Läraryhögskolans handläggningsordning.
Syfte	Tillvarata studenters och lärares erfarenheter för att utveckla utbildningen, nå utbildningsmålen och säkerställa utbildningens progression och användbarhet. Säkerställa att lika villkor, breddad rekrytering, breddat deltagande, internationalisering och samverkan beaktas. Redovisningen utgör underlag för verksamhetsberättelse och verksamhetsplan för utbildningsprogram.
Läs mer	Se bilaga 5

På programnivå

Aktivitet 6: Verksamhetsberättelse (VB) och verksamhetsplan (VP) för utbildningsprogram

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande, enligt respektive fakultets/Läraryhögskolans delegationsordning
Syfte	Uppföljning och fortsatt kvalitetsutveckling av utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå i syfte att säkerställa utbildningens användbarhet. Redovisningen utgör underlag för Programutvärdering genom kollegial granskning (aktivitet 9)
Läs mer	Se bilaga 6

UMEÅ UNIVERSITET

På institutionsnivå

Aktivitet 7: Utvärderingar av kurser

Ansvarig	Prefekt
Syfte	Att tillvarata studenters och lärares erfarenheter för att säkra och utveckla utbildningen kvalitet.
Läs mer	Se bilaga 7

3-årscykel

På övergripande universitetsnivå samt fakultetsnivå

Aktivitet 8: Uppföljning av Studentkårsskrivelsen

Ansvarig	Rektor, Planeringsenheten, Dekaner (i samarbete med studentkårerna)
Syfte	I samråd med studentkårerna prioritera ett antal områden från studentkårsskrivelsen att särskilt arbeta vidare med på både universitetsövergripande nivå och fakultetsnivå.
Läs mer	Se bilaga 8a och 8b

På programnivå

Aktivitet 9: Programutvärdering genom kollegial granskning

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande, i enlighet med respektive fakultets/Lärrarhögskolans handlägningsordning
Syfte	Att genomföra en kollegial granskning av programmet i relation till utbildningsplan och verksamhetsberättelse/verksamhetsplan för programmet.
Läs mer	Se bilaga 9

UMEÅ UNIVERSITET

6-årscykel

På övergripande universitetsnivå samt fakultetsnivå

Aktivitet 10: Fakultetsaudits

Ansvarig	Rektor, Utbildningsstrategiska rådet
Syfte	Att genomföra en kollegial granskning av hur en fakultet, Lärarhögskolan eller utvalda förvaltningsenheter organiserar, stödjer och kvalitetssäkrar utbildningen. Syftet är att både de utvärderade och utvärderarna ska tillägna sig nya kunskaper och perspektiv som kan bidra till verksamhetens utveckling.
Läs mer	Se bilaga 10

På övergripande universitetsnivå, fakultetsnivå samt institutions- och programnivå

Aktivitet 11: Externa utvärderingar

Ansvarig	Universitetskanslersämbetet (UKÄ) initierar utvärderingar. Planeringsenheten utformar anvisningar för process och ansvarsfördelning för respektive utvärdering.
Syfte	Syftena med UKÄs granskningar är dels att kontrollera utbildningarnas resultat, dels att bidra till lärosätenas arbete med kvalitetsutveckling av högre utbildning. ⁴ Umeå universitets hantering av granskningarna syftar dels till att kvalitetssäkra de självvärderingar och uppgifter som lämnas till UKÄ inom ramen för utvärderingarna, dels till att dokumentera, sprida och agera utifrån de erfarenheter som dras genom utvärderingarna.
Läs mer	Se bilaga 11

⁴ Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning, UKÄ rapport 2016:15

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 1

1-årscykel

På övergripande universitetsnivå

Aktivitet 1: Nybörjarenkät och Studiebarometer på grundnivå (alterneras årligen)

Ansvarig	Utbildningsstrategiska rådet i samarbete med fakulteter/Lärrhögskolan.
Syfte	Inhämta information om utbildningserfarenheter från nybörjarstudenter samt studenter ungefär halvvägs in i utbildningsprogram
Genomförandeprocess	<ul style="list-style-type: none">-USSR utser en arbetsgrupp bestående av personer från fakulteter/Lärrhögskolan som ombesörjer planering och genomförande av nybörjarenkäten respektive Studiebarometern.-Enkäten distribueras till studenterna i september respektive oktober/november-Enkäterna bearbetas av fakulteterna.-Resultatet går sedan till central resursperson som gör en samlad analys.-Respektive fakultet/Lärrhögskolan ansvarar för ytterligare bearbetning av insamlade data och för vidare kommunikation till institutioner och program.
Dokumentation	En rapport med sammanfattning, analys och diskussion av resultaten från respektive enkät samt förslag till utvecklingsinsatser.
Dialog	<p><i>Nybörjarenkäten:</i> Redovisningen ska utgöra underlag för en dialog med fakultetsledning och utbildningsprogram/institutioner samt mellan universitetsledning och fakultetsledning.</p> <p><i>Studiebarometern:</i> Redovisningen utgör underlag för en dialog med fakultetsledning och utbildningsprogram/institutioner samt mellan universitetsledning och fakultetsledning. Resultatet kommuniceras också med arbetsmiljökommittén, berörda förvaltningsenheter samt studentkårerna.</p>
Tidsplan	<p><i>Nybörjarenkät:</i> September vartannat år. Rapport inom två månader.</p> <p><i>Studiebarometern:</i> Oktober vartannat år. Rapport inom tre månader.</p>
Resurser	Respektive fakultet/Lärrhögskolan ansvarar för sin del av arbetet med nybörjarenkäten och Studiebarometern. Centrala medel används för tryckning och central bearbetning.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 2

1-årscykel

På övergripande universitetsnivå

Aktivitet 2: Temaseminarier för kvalitetsutveckling

Ansvarig	Rektor, Utbildningsstrategiska rådet, Planeringsenheten
Syfte	Temaseminarierna är ett sätt att dela goda interna och externa exempel, lära av varandra och tillsammans kvalitetsutveckla utbildning på grund- och avancerad nivå.
Genomförandeprocess	Varje år genomförs två universitetsgemensamma seminarier som behandlar kvalitetsarbete vid universitet. Utbildningsstrategiska rådet ansvarar för datum och teman för seminarierna. Handläggare i rådet ansvarar för inbjudan och övrig administrativ hantering.
Dokumentation	En sammanfattning av respektive seminarium sprids till verksamheten.
Tidsplan	Ett seminarium genomförs på vårterminen och ett under höstterminen.
Resurser	Deltagarna deltar vid seminarierna inom ramen för sin anställning. En administrativ resurs finns på planeringsenheten. Eventuella kostnader för föreläsare belastar universitetsgemensamma medel. Budget: 20 000 kronor/år.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 3

1-årscykel

På övergripande universitetsnivå och fakultetsnivå

Aktivitet 3: Pedagogisk meritering

Ansvarig	Rektor, Dekaner, Nämnden för högskolepedagogisk meritering
Syfte	Att bidra till fortlöpande kvalitetshöjning av utbildning genom att uppmärksamma och premiera hög pedagogisk kompetens hos våra lärare.
Genomförandeprocess	Se meriteringsmodell för pedagogisk meritering, dnr: FS1.2.2-986-14
Dokumentation	En lista över universitetets meriterade och excellenta lärare sammanställs regelbundet.
Dialog	Dialoger genomförs på fakultetsnivå för att säkerställa att meriterade och excellenta lärares kompetens tillvaratas i utbildningsrelaterade berednings- och utvecklingsinsatser.
Tidsplan	Årligen
Resurser	Arbetet sker inom befintliga ramar. Ett arvode utgår till pedagogiskt sakkunniga. Arvodet är gemensamt för fakulteterna och fastställs av rektor i särskild ordning årligen. Fakulteten svarar för arvodet till pedagogiskt sakkunniga och de ökade administrativa kostnader som beslut om meritering medför. Nämnden för högskolepedagogisk meriterings administrativa stöd och driftsbudget bekostas av personalenheten vid universitetet centralt.
Läs mer	Se modell för pedagogisk meritering, dnr: FS1.2.2-986-14. Länk: https://www.aurora.umu.se/Anstallning/kompetensutveckling/Pedagogisk-meritering/

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 4

1-årscykel

På fakultetsnivå, program- och institutionsnivå

Aktivitet 4: Säkring av examensmål

Ansvarig	Programansvarig (för yrkesprogram) och prefekt (generella examina), se vidare handläggningsordning för respektive fakultet/Lärrhögskolan.
Syfte	Att säkerställa att de nationella examensmålen uppnås i våra utbildningar.
Genomförandeprocess	För varje examen upprättas en matris som visar hur de nationella examensmålen är avsedda att uppnås genom ingående kurser, i enlighet med handläggningsordning för säkring av nationella examensmål, dnr FS 1.1-1410-15. Varje fakultet/Lärrhögskolan preciserar närmare sina egna rutiner, ger stöd i arbetet med att upprätta matriserna samt följer upp att de används på program- respektive institutionsnivå. En mer detaljerad matris rekommenderas som ett komplement till den översiktliga matrisen.
Dokumentation	Matriserna uppdateras varje år och görs tillgängliga på en webb-plats.
Dialog	Programansvariga/prefekter för en dialog om måluppfyllelse med dekan/fakultetsledning.
Tidsplan	Årlig genomgång av matriserna är en del av fakulteternas/Lärrhögskolans interna kvalitetsarbete.
Resurser	Arbetet sker inom befintlig budget på fakulteter/Lärrhögskola.
Läs mer	Se handläggningsordning för säkring av nationella examensmål, dnr FS 1.1-1410-15. Länk: http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-grund--och-avancerad-niva

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 5

1-årscykel

På programnivå

Aktivitet 5: Utvärderingar av utbildningsprogram

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande, enligt respektive fakultets/Lärrhögskolans handläggningsordning
Syfte	Tillvarata studenters och lärares erfarenheter för att utveckla utbildningen, nå utbildningsmålen och säkerställa utbildningens progression och användbarhet. Säkerställa att lika villkor, breddad rekrytering, breddat deltagande, internationalisering och samverkan beaktas. Redovisningen utgör underlag för verksamhetsberättelse och verksamhetsplan för utbildningsprogram.
Genomförandeprocess	Se handläggningsordning för Kursutvärderingar – genomförande och ansvar (Dnr: 500-10-22-13) samt respektive fakultets/Lärrhögskolans handläggningsordning.
Dokumentation	Rapportering utformas i enlighet med rektors beslut och fakulteternas/Lärrhögskolans handläggningsordningar.
Dialog	Utvärderingens resultat återkopplas till programrådet och studenterna för det aktuella utbildningsprogrammet Dialog förs med dekan med ansvar för utbildning och fakultetens utbildningskommitté eller motsvarande.
Tidsplan	Alla studenter ska under sin studietid ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på programmet som helhet. För tidsplan se respektive fakultets/Lärrhögskolans handläggningsordningar.
Resurser	Arbetet sker inom befintlig ram på fakulteter/Lärrhögskolans.
Läs mer	Se handläggningsordning för Kursutvärderingar – genomförande och ansvar, Dnr: 500-10-22-13, Regler för studentinflytande vid Umeå universitet, Dnr: 500-1020-13 samt respektive fakultets handläggningsordning. Länk: http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-grund--och-avancerad-niva

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 6

1-årscykel

På programnivå

Aktivitet 6: Verksamhetsberättelse (VB) och verksamhetsplan (VP) för utbildningsprogram

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande, enligt respektive fakultets/Lärrhögskolans delegationsordning.
Syfte	Uppföljning och fortsatt kvalitetsutveckling av utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå i syfte att säkerställa utbildningens användbarhet. Redovisningen utgör underlag för Programutvärdering genom kollegial granskning (aktivitet 9)
Genomförandeprocess	Fakulteterna fastställer rutiner för omfattning av och innehåll i verksamhetsberättelse/verksamhetsplan för program. I verksamhetsberättelse/verksamhetsplan beaktas internationalisering och samverkan med det omgivande samhället.
Dokumentation	Verksamhetsberättelse/verksamhetsplan utformas i enlighet med fakulteternas/Lärrhögskolans handläggningsordningar.
Dialog	Redovisningen utgör underlag för en dialog med dekan med ansvar för utbildning och fakultetens/Lärrhögskolans utbildningskommitté eller motsvarande.
Tidsplan	Aktiviteten sker årligen i enlighet med fakulteternas/Lärrhögskolans handläggningsordningar.
Resurser	Arbetet sker inom befintliga ramar.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 7

1-årscykel

På institutionsnivå

Aktivitet 7: Utvärderingar av kurser

Ansvarig	Prefekt
Syfte	Att tillvarata studenters och lärares erfarenheter för att säkra och utveckla utbildningen kvalitet.
Genomförandeprocess	Se handlägningsordning för Kursutvärderingar – genomförande och ansvar (Dnr: 500-10-22-13) samt respektive fakultets/Lärahögskolans handlägningsordning.
Dokumentation	Rapportering utformas i enlighet med rektors beslut och fakulteternas/Lärahögskolans handlägningsordningar.
Dialog	Kursvärderingarna utgör underlag för institutionens verksamhetsberättelse och verksamhetsplan samt för dialoger inom utbildningsprogram och med fakultetsledning. Återkoppling av kursutvärderingars resultat ges till de studenter som genomfört utvärderingen samt de studenter som läser kursen nästa gång.
Tidsplan	Löpande under året.
Resurser	Arbetet sker inom befintlig ram på respektive institution.
Läs mer	Se handlägningsordning för Kursutvärderingar – genomförande och ansvar, Dnr: 500-10-22-13, Regler för studentinflytande vid Umeå universitet, Dnr: 500-1020-13 samt respektive fakultets/Lärahögskolans handlägningsordning. Länk: http://www.umu.se/regelverk/utbildning-pa-grund--och-avancerad-

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 8a

3-årscykel

På övergripande universitetsnivå samt fakultetsnivå

Aktivitet: Uppföljning av Studentkårsskrivelsen

Ansvarig	Rektor, Planeringsenheten, Dekaner (i samarbete med studentkårerna)
Syfte	I samråd med studentkårerna prioritera ett antal områden från studentkårsskrivelsen att särskilt arbeta vidare med på både universitetsövergripande nivå och fakultetsnivå.
Genomförandeprocess	<p>Studentkårerna upprättar skrivelsen som ställs till universitetets högsta beslutande organ.</p> <p>På grundval av skrivelsen prioriterar Utbildningsstrategiska rådet några områden att gemensamt utveckla för hela Umeå universitet.</p> <p>På grundval av skrivelsen prioriterar respektive fakultet/Lärahögskola några områden att utveckla vidare, i samråd med aktuell studentkår.</p>
Dokumentation	En rapport som ska innehålla åtgärder och utvecklingsinsatser baserade på prioriterade områden i studentkårsskrivelsen på övergripande nivå (rektor) och fakultetsnivå (dekaner).
Dialog	Fakultetsledningarna genomför arbetet i dialog med studentkårerna och redovisning sker till Utbildningsstrategiska rådet och Universitetsstyrelsen.
Tidsplan	Studentkårsskrivelsen genomförs vart tredje år.
Resurser	Skер inom befintlig ram

Beskrivning av formerna för *Studentkårsskrivelsen*

Bakgrund

Studentkårerna vid Umeå universitet har vart tredje år författat det som förut benämndes som *Studentfalls skrivelsen*, men som framöver kommer benämnas som *Studentkårsskrivelsen*. Den senaste skrivelsen överlämnades till universitetsstyrelsen 2013-06-19 (Dnr: UmU 500-1180-13). Denna beskrivning syftar till att tydliggöra avsikterna framöver med skrivelsens former. Genom detta tydliggörande skapas långsiktiga planeringsförutsättningar för hur och när skrivelsen framöver kommer att författas och överlämnas samt i vilka organ skrivelsen ska behandlas och beredas.

Skrivelsens namn

Studentkårerna har gjort avvägningen att ett namnbyte från *Studentfalls skrivelsen* till *Studentkårsskrivelsen* är mer förenligt med revideringen av syftet då skrivelsen framöver även kommer att lyfta frågor som studentkårerna, oberoende av antalet inkomna studentfall ser som angelägna att åskådliggöra.

Syfte

Studentkårsskrivelsen syftar till att åskådliggöra återkommande universitetsövergripande problem som studenter vid Umeå universitet vänder sig till studentkårerna för att få hjälp med, samt utmaningar och frågor som studentkårerna därutöver anser är särskilt angelägna att åskådliggöra. Vidare syftar skrivelsen till att skapa förutsättningar för att vidta åtgärder i enlighet med ovan nämnda problem och frågor.

Frågorna som skrivelsen avser att behandla innefattar utbildningsfrågor avseende såväl studenters rättssäkerhet som utbildningens kvalitet, samt frågor rörande studenters situation omfattande arbetsmiljö- och lika villkorsfrågor.

Tidsintervall

Studentkårerna har sedan år 2010 författat och överlämnat skrivelsen med ett intervall om 3 år mellan två skrivelser. Syftet med detta intervall är att erforderlig tid ska finnas för att arbeta med skrivelsen, genomföra de åtgärder som föreslås samt i största möjligaste mån komma tillrätta med de problem som tas upp.

Studentkårerna anser att det treåriga intervallet är ändamålsenligt samt att nästkommande skrivelse, från dags datum, avses att färdigställas innan juni månads utgång år 2016.

Skrivelsens behandling

Skrivelsen avses att ställas till universitets högst beslutande organ, universitetsstyrelsen. Studentkårerna ser dock positivt på att styrelsen uppdrar till ansvariga befattningshavare att bereda skrivelsen samt de förslag som framgår, i lämpliga organ. Sådana organ bör enligt studentkårernas mening vara de vars ansvarsområde överlappar med de problemområden som tas upp i skrivelsen. De innefattar, men begränsas inte av, de organ som på universitetsövergripande nivå ansvarar för kvalitets-, rättssäkerhets-, arbetsmiljö-, samt lika villkorsfrågor.

Vidare ser studentkårerna även positivt på att skrivelsen bereds på fakultetsnivå (innefattar även Lärarhögskolan), trots att skrivelsen genom dess utformning och förslag är universitetsövergripande. Beredning på fakultetsnivå bedöms som mer verksamhetsnära enligt studentkårernas mening och skapar därav förutsättningar för att i högre utsträckning komma tillrätta med de problem som tas upp i skrivelsen.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 9

3-årscykel

På programnivå

Aktivitet 9: Programutvärdering genomförd genom kollegial granskning

Ansvarig	Programansvarig eller motsvarande enligt respektive fakultets/Läraryhögskolans handläggningsordning.
Syfte	Att genomföra en kollegial granskning av programmet i relation till utbildningsplan och verksamhetsberättelse/verksamhetsplan för programmet. Granskningens syfte är att säkra utbildningens kvalitet (inklusive internationalisering och samverkan med omgivande samhälle) samt främja utveckling och uppföljning av förändringsinsatser.
Genomförandeprocess	<p>Respektive fakultet/Läraryhögskolan tar fram en tidsplan för genomförande och ansvarar för att tillsätta en kollegial granskare för varje program. En handläggare utses av respektive fakultet/Läraryhögskolan. Granskaren utses bland andra programansvariga eller motsvarande, vid Umeå universitet eller annat lärosäte. Granskningen ska ha ett särskilt fokus på utbildningens användbarhet och granskaren bör, när det är möjligt, vara från annat universitet.</p> <p>Granskaren tar del av tidigare programutvärderingar för berört program, utbildningsplan, de senaste årens verksamhetsberättelse/verksamhetsplan samt eventuella ytterligare dokument efter dialog med granskaren. En dialog med programansvarig/programråd eller motsvarande genomförs efter granskningen.</p> <p>Den kollegiala granskaren avger en kort rapport med analys och rekommendationer till åtgärder som tillsänds programansvarig/programråd eller motsvarande som får i uppdrag att ta fram en utvecklingsplan med utgångspunkt i rapportens rekommendationer. Om extern granskning genomförs behöver yrkesprogram inte genomföra kollegial granskning samma år.</p>
Dokumentation	En rapport som ska innehålla en samlad analys, diskussion och slutsatser av granskningen. Rapporten ska innehålla rekommendationer och åtgärdsförslag. Utifrån rapporten formuleras en utvecklingsplan av programansvarig.
Dialog	Dokumentationen ska utgöra underlag för en dialog med fakultetsledningen.
Tidsplan	Varje utbildningsprogram utvärderas vart tredje år enligt en tidsplan som varje fakultet/Läraryhögskolan tar fram.

UMEÅ UNIVERSITET

Resurser

Anställda vid universitetet som medverkar i den kollegiala granskningen bemannas med 20 timmar som bekostas av programmet eller dess värdinstitution/fakultet. Om fakulteten önskar anlita extern granskare arvoderas denne/denna av respektive program/värdinstitution.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 10

6-årscykel

På övergripande universitetsnivå samt fakultetsnivå

Aktivitet 10: Fakultetsaudits (en fakultet, alternativt Lärarhögskolan/förvaltningen inkl Universitetspedagogik och lärandestöd, per år)

Ansvarig	Rektor, Utbildningsstrategiska rådet.
Syfte	Att genomföra en kollegial granskning av hur en fakultet, Lärarhögskolan eller utvalda förvaltningsenheter organiserar, stödjer och kvalitetssäkrar utbildningen. Syftet är att både de utvärderade och utvärderarna ska tillägna sig nya kunskaper och perspektiv som kan bidra till verksamhetens utveckling.
Genomförandeprocess	<p>En granskningsgrupp utses av Utbildningsstrategiska rådet för respektive audit, i november året innan genomförandeprocessen. Gruppen består av representanter från övriga fakulteter/Lärarhögskolan, förvaltningen och studenterna, med följande funktioner företrädda: pro/vicekan med utbildningsansvar, kanslichef, excellent lärare, studierektor, utbildningsledare, studentrepresentant, representant från Universitetspedagogik och lärandestöd samt administrativ handläggare från planeringsenheten. Auditgruppen kan kompletteras med representant från annat lärosäte samt arbetslivsrepresentant.</p> <p>Förslag på återkommande teman för samtliga audits är:</p> <ul style="list-style-type: none">-Organisation av och innehåll i stöd till utbildning-Fakultetens (motsvarande) kvalitetsarbete för utbildning <p>Ytterligare teman bestäms i samråd med fakultetsledning eller motsvarande vid ett förmöte inför utvärderingen. Gruppen beslutar vid ett förmöte vilka underlag som ska ingå i auditen och respektive fakultet/Lärarhögskolan ansvarar för att dessa kommer audit-gruppen tillhanda. Särskilda självvärderingar ska inte skrivas.</p> <p>Efter att ha gått igenom materialet träffar gruppen under en dags platsbesök representanter från granskad fakultet (motsv.) i olika konstellationer. Samtalen vid platsbesöket utformas som en konstruktiv dialog och inte som ett förhör.</p> <p>Efter platsbesöket upprättas en rapport som lämnas till ledningen för utvärderad fakultet eller motsvarande. Rapporten innehåller en sammanfattning av utvärderingen och en reflekterande del, och avslutas med rekommendationer för varje utvärderat tema. Innan rapporten offentliggörs ges ledningen möjlighet att lämna synpunkter. Den slutliga rapporten delges ledningen vid ett samtal med representanter från audit-gruppen. Ledningen får därefter i uppdrag att ta fram en handlingsplan med utgångspunkt i rapportens rekommendationer.</p> <p>Rapporten samt fakultetens (motsvarande) handlingsplan presenteras för Utbildningsstrategiska rådet.</p>
Dokumentation	Utvärderingen resulterar i en rapport innehållande granskningens resultat samt förslag på åtgärder och utvecklingsinsatser. Utvärderad fakultet (motsvarande) tar därefter fram en handlingsplan.

UMEÅ UNIVERSITET

- Dialog** Uppföljning av genomförd audit och presentation av handlingsplan sker i samband med fakulteters (lärarhögskolans/förvaltningens) dialoger med universitetsledningen senast december det år som rapporten presenterats.
- Tidsplan** En audit genomförs årligen enligt ett rullande schema, så att varje fakultet, Lärarhögskolan och en förvaltningsenhet granskas vart sjätte år.
- Resurser** Representanter i audit-gruppen inklusive handläggare från Planeringsenheten genomför arbetet inom ramen för sin tjänst, med undantag av den excellente/excellentia läraren som ersätts med 40 arbetstimmar bekostade av universitetsgemensamma medel.

UMEÅ UNIVERSITET

Bilaga 11

6-årscykel

På övergripande universitetsnivå, fakultetsnivå samt institutions- och programnivå

Aktivitet 11: Extern utvärdering

Ansvarig	Universitetskanslersämbetet (UKÄ) initierar utvärderingar. Planeringsenheten utformar anvisningar för process och ansvarsfördelning för respektive utvärdering.
Syfte	<p>Syftena med UKÄs granskningar är dels att kontrollera utbildningarnas resultat, dels att bidra till lärosätenas arbete med kvalitetsutveckling av högre utbildning.⁵</p> <p>Umeå universitets hantering av granskningarna syftar dels till att kvalitetssäkra de självvärderingar och uppgifter som lämnas till UKÄ inom ramen för utvärderingarna, dels till att dokumentera, sprida och agera utifrån de erfarenheter som dras genom utvärderingarna.</p>
Genomförandeprocess	<p>UKÄ genomför, enligt det nationella kvalitetssäkringssystem som beslutades 2016, följande externa granskningar:</p> <ul style="list-style-type: none">• examenstillståndsprövningar• granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete• utbildningsutvärderingar• tematiska utvärderingar. <p>Inför UKÄs utvärderingar utformar Planeringsenheten, i samråd med vicerektor för utbildning och fakulteter/Lärrarhögskola, närmare anvisningar som anger ansvarsfördelning och former för:</p> <ul style="list-style-type: none">• utarbetande och kvalitetssäkring av, samt beslut om, självvärdering/underlag• uppföljning av utvärderingens process och resultat
Dokumentation	<p>Utöver självvärderingar/underlag som tillställs UKÄ och de yttranden som UKÄ beslutar om bör i normalfallet, efter genomförda utvärderingar, följande dokumentation ske:</p> <ul style="list-style-type: none">• kort reflektion kring utvärderingsprocessen med fokus på lärdomar till kommande tillfällen• handlingsplan med anledning av utvärderingens resultat
Dialog	Dokumentationen utgör underlag för dialog inom och mellan de nivåer som berörs för respektive utvärdering.
Tidsplan	Följer UKÄ:s tidsplan.
Resurser	Arbetet sker inom befintlig ram

⁵ [Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning, UKÄ rapport 2016:15](#)